Ενότητα 6

Ομώνυμα και Παρώνυμα

- **Ομώνυμα** είναι οι λέξεις που προφέρονται το **ίδιο** αλλά έχουν διαφορετική σημασία.

  π.χ.: ο δανεικός – ο δανικός (από τη Δανία)
  το διάλεμμα (στο σχολείο) – το διάλυμα (υγρού)
  σήκω (πάνω) – σύκο (φρούτο)
  πήρα (κάτι) – (αυτός έχει) πείρα
  η εφορία (οικονομική υπηρεσία) – η ευφορία (πλούσια παραγωγή)
  κλείνω την πόρτα – κλίνω ένα ρήμα
  το κλίμα της χώρας – το κλήμα στην αυλή μας (κληματαριά, αμπέλι)
  ο κριτικός (αυτός που ασκεί κριτική) – ο κρητικός (από την Κρήτη)
  η λίρα (νόμισμα) – η λύρα (μουσικό όργανο)
  ο λιμός (πείνα) – ο λοιμός (αρρώστεια)
  ο όρος (συμφωνία) – το όρος (βουνό)
  σήκω (ρήμα) – σύκο (το φρούτο)
  ο τοίχος (σπιτιού) – το τείχος (της πόλης)
  το φύλλο (δέντρου) – το φύλο (αρσενικό ή θηλυκό)
  ο ψηλός (που έχει ύψος) – ο ψιλός (λεπτός)

- **Παρώνυμα** ονομάζονται οι λέξεις που **μοιάζουν** στην προφορά, αλλά έχουν διαφορετική σημασία.

  π.χ.: οι αμυγδαλιές (δέντρα) – οι αμυγδαλές (αδένες)
  ο αμαρτωλός (αυτός που έχει αμαρτίες) – ο αρματολός (αυτός που κρατάει άρματα)
  εγκληματώ (κάνω έγκλημα) – εγκλιματίζω (εισάγω κάποιον στις κλιματικές συνθήκες)
  ο Ινδός (από την Ινδία) – ο Ινδιάνος (ιθαγενής της Αμερικής)
  στερώ (παίρνω κάτι που ανήκει σε άλλον) – υστερώ (μένω πίσω)
  η στήλη (επιτύμβια) – ο στύλος (η κολόνα)
  η σφήκα (έντομο) – η σφίγγα (μυθολογικό τέρας)
  ο τεχνικός (σε σχέση με μια τέχνη) – ο τεχνητός (αυτός που δεν είναι φυσικός)

- **Τονικά παρώνυμα** είναι οι λέξεις που μοιάζουν στην προφορά, αλλά τονίζονται διαφορετικά. Φυσικά, έχουν και διαφορετική σημασία.

  π.χ.: γέρνω – γερνώ
  γέρος – γερός
  νόμος – νομός
  παίρνω – περνώ
  πίνω – πεινώ
  σχολείο – σχόλιο
  χώρος – χορός

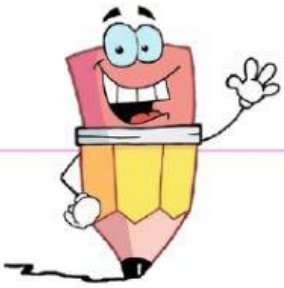

1. Συμπληρώστε τα κενά με την κατάλληλη λέξη.

σκηνή - σκοινί

- Κρέμεται λίγο ..... από την οροφή της .....

κλείνω - κλίνω

- Μην ..... τα τετράδιά σας. Θα μου ..... το ρήμα τρέχω σε όλους τους χρόνους.

παίρνω - περνώ

- Όποτε ..... από το βιβλιοπωλείο, ... και ένα καινούριο μολύβι.

γέρος - γερός

- Αν και ο κύριος Θανάσης είναι πια ....., έχει ..... οργανισμό.

τεχνικός - τεχνητός

- Η κατασκευή της ..... λίμνης του Μαραθώνα παρουσίασε ..... δυσκολίες.

οφείλω - ωφελώ

- Με ..... οι συμβουλές του και γι' αυτό του ..... την επιτυχία μου στις εξετάσεις.

ποιο - πιο

- ..... άρωμα σου αρέσει ..... πολύ;

κλήμα - κλίμα

- Το ..... της Ελλάδας βοηθάει στην καλλιέργεια του .....

σήκω - σύκο

- ..... και φέρε μου ένα .....

πρότυπο - πρωτότυπο

- Για την εγγραφή σε αυτό το ..... σχολείο πρέπει να έχετε μαζί σας ..... έγγραφα και όχι αντίγραφα.

ότι - ό,τι

- ..... και να λες θα του πω ..... δεν θέλω να συμμετάσχω στην εκδήλωση.

2. Σημειώστε *Ο* για *Ομώνυμα*, Π για Παρώνυμα και ΤΠ για Τονικά Παρώνυμα, δίπλα στα παρακάτω ζεύγη.

αμυγδαλές - αμυγδαλιές	☐	τοίχος - τείχος	☐
όρη - όροι	☐	ψηλά - ψιλά	☐
ήτα - ήττα	☐	στίβος - στοίβα	☐
φίλη - φιλί	☐	χορός - χώρος	☐
χοίρος - χήρος	☐	οροφή - όροφος	☐
κάμαρα - καμάρα	☐	πολιτικός - πολίτικος	☐
σφήκα - σφίγγα	☐	θέα - θεά	☐
λύρα - λίρα	☐	βράγχια - βράχια	☐